

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31 235144628
boheemenm@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d.	11-11-2019
Commissie RWK	
Datum commissievergadering	14-10-2019

31 oktober 2019

1 | 6

Onderwerp:
MRA Regiegroep 18 oktober 2019

De commissie adviseert:

Dat, met de toezegging van gedeputeerde dat de punten die besproken zijn t.a.v. de Voordracht inzet MRA Regiegroep in de vergadering van 18 oktober door de GS-afgevaardigde(n) worden meegenomen, dit onderwerp als hamerstuk door kan naar de PS vergadering van 11 november 2019.

Uittreksel concept-verslag commissie RWK 14-10-2019:

5. A-agenda MRA

5a. MRA: Voordracht t.b.v. Inzet Regiegroep 18 oktober 2019 (A-agenda RWK 14-10-2019)

Op 18 oktober 2019 zal de halfjaarlijkse vergadering plaatsvinden van de MRA-Regiegroep. Aan de Colleges van B&W en GS van de betrokken overheden wordt gevraagd om de vergaderstukken te agenderen in raden en Staten.

Gedeputeerde Stigter vervangt vandaag de Commissaris van de Koning over dit onderwerp. Hetgeen in de commissie RWK wordt besproken, wordt meegenomen in de inbreng van de Gedeputeerde Staten afgevaardigden in de vergadering van de MRA Regiegroep van 18 oktober. De voordracht zelf kan worden vastgesteld in de Provinciale Staten vergadering van 11 november.

Eerste termijn:

Mevrouw **De Vries** (PvdA) vindt het goed om te horen dat de MRA samenwerking belangrijke resultaten heeft opgeleverd. Statenleden vinden dat zij nog onvoldoende grip en sturing hebben op deze samenwerking. Dit is een punt van aandacht.

De evaluatiecommissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan. De PvdA staat kritisch tegenover het versterken van de positie van de gemeente Amsterdam in dit samenwerkingsverband. Deze positie wordt in de regio al als overheersend ervaren. Het mooie van dit samenwerkingsverband is juist dat de kleine gemeenten niet die bestuurlijke overmacht van 'de grotere broer' hoeven te ervaren. Het is

verstandig om voorzichtig te manoeuvreren in dit krachtenveld en juist de rol van de provincies te versterken, die boven de gemeentelijke belangen kunnen staan.

De PvdA deelt de mening van het College dat er een gevoel van regionale gezamenlijkheid is gegroeid bij betrokken gemeenten en provincies. Daarop kan worden voortgebouwd. Zorgvuldigheid dient daarbij voorop te staan. Per onderwerp moet worden bekeken welke aanpak het meest efficiënt is en het meeste draagvlak heeft. Kortom, maatwerk per project. Ook daarvoor zijn de kennis en ondersteuning vanuit de provincies belangrijk.

De PvdA is geen tegenstander van versterking van de vervoersregio, maar vraagt zich af hoe. Dat verdient een zorgvuldig onderzoek. Een pragmatische oplossing voor meer directe invloed van de gemeenten en provincies bij het mobiliteitsbeleid van de MRA lijkt een goed idee.

De PvdA roept Gedeputeerde op om in te zetten op een versterking van de rol van de provincies en een sterk voortgezet strategisch samenwerkingsverband tussen alle gemeenten en de provincies in de MRA en de diverse platforms.

De PvdA is niet overtuigd van de noodzaak om de inwonersbijdrage aan de MRA te verhogen.

De heer **Kaptheijns** (PVV) geeft aan dat de PVV niet enthousiast is over het landelijke werkplan en begroting MRA 2020. Ook nu hebben onderwerpen als energietransitie en circulaire economie een belangrijke rol. Er wordt 190.000 Euro uitgetrokken voor onder andere circulaire inkoop en het circulair maken van grondstofketens in de regio. Ook wordt er 300.000 Euro uitgegeven aan het versnellen van de transitie naar een schone economie. Er wordt ook nog 130.000 Euro besteed aan het uitbesteden van het opstellen en uitvoeren van een regionaal programma voor energie en 50.000 Euro aan het uitbreiden en verkopen van warmte- en koudenetwerken in de MRA. Ook wordt er 350.000 Euro uitgetrokken om samen met universiteiten en hogescholen uitvoering te geven aan het programma Open Amsterdam, gericht op het aantrekken van internationaal talent en het ondersteunen van internationale nieuwkomers. Gezien de problemen waar Amsterdam nu al mee te kampen heeft, huisvesting van woningzoekenden in en rondom Amsterdam, lijkt dat de PVV een verkeerde prioriteitstelling. De PVV is van mening dat eerst de knelpunten van Nederlands talent moeten worden opgelost.

De evaluatiecommissie stelt dat een inspirerende visie ontbreekt en dat Amsterdam onvoldoende haar eigen rol vervult. Hier heeft de PVV bezwaar tegen. Amsterdam is juist te nadrukkelijk aanwezig, het moet vooral gaan om de regiofunctie.

In het rapport komt naar voren dat raads- en Statenleden onvoldoende grip en sturing hebben op de MRA samenwerking.

De PVV wordt niet gelukkig van de aanbeveling tot het formuleren van uitvoeringsprogramma's met vergaande resultaatafspraken, onder andere voor de energietransitie, die volgens de PVV volstrekt zinloos en welvaart ondermijnend is.

De PVV deelt de mening dat het jammer is dat het evaluatierapport weinig aandacht besteedt aan de specifieke rol van de provincies binnen de MRA samenwerking. Provincies hebben andere taken dan gemeenten en een andere bestuurlijke positie. Dat is een gemiste kans.

De PVV is ook niet voor verhoging van de MRA bijdrage voor inwoners. Er wordt geconstateerd dat het inwonersaantal stijgt en dat er in 2019 geld is overgebleven. Bovendien kan er wat de PVV betreft worden gesnoeid in de begroting van de MRA.

Mevrouw **Zaal** (D66) geeft aan dat D66 ten aanzien van de MRA kritisch is over de democratische legitimiteit. In hoeverre draagt de MRA bij aan onze provinciale doelstellingen? Daar zijn we zelf verantwoordelijk voor. Oplossingen die daarvoor zijn aangedragen zijn onder meer

uitvoeringsprogramma's op inhoudelijke thema's. Hoe meer we de MRA inhoudelijk laten beslissen, hoe minder we concreet de koppeling naar onze eigen doelstellingen kunnen maken. Gedeputeerde Staten zijn daarover ook kritisch. Het advies kan ze niet goed volgen.

D66 ziet de nadelen van de vervoerregio, die over een ander gebied gaat dan de MRA. Ze denkt niet dat opschalen de oplossing is. Niet alle vormen van vervoer zitten erin, de trein valt erbuiten. Er blijft nog één concessie over in Noord-Holland, dat lijkt haar onwenselijk. Als er wordt gekeken of de vervoerregio de meest juiste indeling weergeeft, dan zou men moeten kijken naar natuurlijke verbindingen. Waar is de koppeling al en waar liggen de problemen in plaats van kiezen voor een andere indeling die al bestaat.

Er staat niet in hoe de democratische legitimiteit wordt verbeterd. Hoe wordt de rol van provincies en gemeenten versterkt? In de evaluatie was de inbreng van de provincie non-existent.

Ook D66 voelt niet veel voor het verhogen van het budget voor de MRA.

De heer **Klein** (CU) betwijfelt of Amsterdam een leidende rol moet krijgen. De CU denkt juist dat de gelijkwaardigheid van alle partners helpt om gemeenten het gevoel te geven dat het zin heeft om mee te doen aan het MRA verband. De CU was verrast over de positieve opmerkingen. Er is geen inbreng gevraagd van Statenleden. Hij vraagt zich af of raadsleden wel zijn gevraagd.

De CU wil graag dat Gedeputeerde Staten bij de bespreking op 18 oktober peilen of andere gemeenten de conclusie onderschrijven dat het gevoel van regionale gezamenlijkheid is gegroeid in de afgelopen jaren.

De CU vindt het goed om niet meteen een nieuwe visie te schrijven. Het kijken naar strategische vragen is een goede richting, mits het niet een voorsortering is op het uitbreiden van de MRA bevoegdheden of beleidsterreinen.

De CU is het ook eens met het niet verhogen van de gemeentelijke contributie.

De heer **Van Gilse** (VVD) kan zich ook in grote lijnen vinden in de voordracht van Gedeputeerde Staten. De VVD is blij dat de MRA samenwerking zijn vruchten afwerpt, maar men moet uitkijken dat organisaties niet de neiging hebben om vanuit zichzelf te groeien, en zeker als het een laag is waar de bestuurlijke legitimiteit tot voorzichtigheid maant.

De Staten- en raadsleden missen grip en sturing.

De heer Van Gilse noemt de vastgoed marketing strategie in de MRA begroting (pagina 26, 1.3). Er wordt twee ton uitgetrokken om de MRA te positioneren als investeringsgebied voor vastgoed investeerders. Aangezien de gemeente Amsterdam in snel tempo alle investeerders wegjaagt, lijkt dit de VVD weggegooid geld.

Mevrouw **Gielen** (GL) sluit zich voor een groot deel aan bij de opmerkingen die al zijn gemaakt.

Staten- en raadsleden hebben te weinig grip op de MRA, ze zitten aan het einde van het proces. Het is mooi om inhoudelijk meer te kunnen doen met de MRA, maar de democratische legitimiteit daarvoor ontbreekt. Ze hoopt dat Gedeputeerde dat meeneemt.

De heer **Smaling** (SP) vindt het opvallend dat de evaluatie grotendeels negatief werd geduid door het College. Het rapport is aantrekkelijk leesbaar met nieuwe invalshoeken. Hij is benieuwd hoe Gedeputeerde Staten denken over de vergelijking van agglomeratiekracht (grafiek in rapport) van Amsterdam en andere grote steden. Waar willen we staan met het onderwerp MRA? Het moet niet een paard van Troje worden, maar ook geen losse flodders zonder samenhang. De route van de

evaluatiecommissie heeft, wat de SP betreft, een duiding en een uitgebreider antwoord nodig voordat er een oordeel over kan worden geveld.

De heer **Hollebeek** (PvdD) geeft aan dat de PvdD bedenkingen heeft bij een meer leidende rol voor Amsterdam. Er is onvoldoende invulling voor de rol van de deelregio's.

Een discrepantie in het verhaal is dat het, naar de mening van Gedeputeerde Staten, niet nodig is om een nieuwe MRA-visie op te stellen. Het is nu al lastig genoeg om de lopende trajecten op een logische manier op elkaar te laten aansluiten. Is het niet juist handig om terug te gaan naar een eenduidig integrale overkoepelende visie op de rol van de MRA, zodat de aansluiting beter wordt. Waar willen we staan, wat willen we met de MRA?

De PvdD heeft ook haar twijfels over de democratische legitimiteit. Staten en raden vinden dat zij hierbij te weinig worden betrokken. Er wordt gesproken over de platforms waarin de Staten- en raadsleden vertegenwoordigd kunnen zijn. Kunnen we vanuit de Commissie RWK deze platforms bemannen? De heer Hollebeek stelt zich hiervoor graag kandidaat.

Hij noemt het punt van teveel aan papier. Dat sluit aan bij de democratische legitimiteit. Hij noemt een presentatie van een paar maanden geleden, wat een hobbyclub leek voor wethouders en planologen. Waar willen we hiermee naartoe?

De heer **Dekker** (FvD) vindt de MRA een complex construct. Hij begrijpt uit het commentaar van Gedeputeerde Staten dat zij deze mening delen. Er moet wat gebeuren om dit scherper te krijgen. FvD stelt vast dat de uitbreiding van de rol van Amsterdam, terwijl de Provincie financieel evenveel bijdraagt, vreemd zou zijn. Hij kijkt graag hoe Gedeputeerde Staten dit verder vorm geven in de toekomst. Op termijn sluit FvD niet uit dat het tot een herdefiniëring van het MRA begrip komt.

Beantwoording door Gedeputeerde **Stigter**:

Hij heeft veel eenduidigheid gehoord in de opmerkingen.

Hoe kijkt hij aan tegen het samenwerkingsverband? Er zijn veel opgaven waar dit gebied voor staat op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid, landschap en energietransitie. Daar kan niet maar één iemand over gaan. Amsterdam loopt aan tegen de grenzen van de eigen ruimte. Zij hebben daarbij andere gemeenten nodig en andere gemeenten hebben ook Amsterdam nodig. De Provincie kan daarbij een tussenpositie bieden. Gedeputeerde ziet bij bestuurders in de MRA een groot gelijkloend beeld van de opgaven waar men gezamenlijk voor staat. De MRA biedt kansen om die opgaven verder te brengen.

Het huidige construct van de MRA is bestuurlijk complex en wat brengt het ons nu verder? Dat is de reden voor de evaluatie. Na de analyse worden oplossingsrichtingen gegeven die niet één op één door Gedeputeerde Staten worden overgenomen. De opgave is nog steeds hoe de MRA verder kan worden gebracht. Naast een papieren en een bestuurlijke werkelijkheid, moet er ook worden gekeken naar de uitvoering in gezamenlijkheid. Het evaluatierapport zegt dat de rol van Amsterdam groter moet worden, maar niet dat Amsterdam alles bepalend moet zijn. Amsterdam moet haar rol nemen en haar bijdrage leveren in ambtelijke ondersteuning van, onder andere, gemeenten om de ambities te kunnen realiseren. Er wordt leiderschap gevraagd van Amsterdam, niet alleen om een agenda te maken, maar ook een deel van de verantwoordelijkheid voor andere partijen voor haar rekening te nemen. Er zijn partijen die deze omvang en grootte niet kunnen dragen. Er zijn drie platforms: ruimte, economie en mobiliteit. Voor twee van de drie levert de Provincie de voorzitter aan en de vice-voorzitter voor MRA als geheel. De Provincie is een grote partij.

Ook bij de behandeling van de RES liep men aan tegen de democratische legitimiteit. De opgave is op regionaal niveau. De besluitvorming over alles wat in de MRA wordt besproken, gaat altijd via de Staten en raden. Gedeputeerde ziet de oproep om de democratische legitimiteit te vergroten. Het is zaak voor Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten goed en tijdig te betrekken bij ontwikkelingen. **Gedeputeerde Staten nemen de input mee in MRA verband.** Gedeputeerde ziet het als een oproep naar zichzelf om dat in de toekomst nog beter te doen.

Er moet worden gekeken hoe de betrokkenheid van Staten- en raadsleden op een andere manier kan worden gewaarborgd. Bij de vervoersregio hebben Staten- en raadsleden betrokkenheid in de vorm van een commissie. Dat kennen we nog niet in MRA verband, maar **Gedeputeerde neemt dit als suggestie mee.**

Gedeputeerde Staten zijn terughoudend geweest in de visie. Er liggen al veel visies en Gedeputeerde Staten willen voorkomen dat er veel tijd wordt gestoken in een nieuwe visie. Het zou goed zijn om een 'satéprikker' door de verschillende visies te halen en deze op elkaar te laten aansluiten. Datzelfde geldt voor de vervoersregio. De helft van de MRA gemeenten maakt deel uit van de vervoersregio. De redenen die worden gegeven om de vervoersregio te verbreden naar MRA verband, vinden Gedeputeerde Staten niet overtuigend. Het is niet uit te sluiten dat dat in de toekomst wel het geval zou zijn. Maar op dit moment wil men niet teveel onrust veroorzaken. Ook bij andere deelregio's heeft men hiervoor reserves. Men vraagt zich af of het vergroten van de vervoersregio tot MRA gebied de oplossing is.

Gedeputeerde Staten zullen meegeven aan het MRA verband dat een verhoging van de begroting niet wenselijk is. Ook zullen ze meegeven een aantal reserves te zien in het MRA verband die daarbij betrokken zouden moeten worden, waardoor verhoging van de contributie misschien niet meer nodig is.

Tweede termijn:

De heer **Van Gilse** (VVD) mist het antwoord op zijn vraag over de vastgoed strategie.

Mevrouw **De Vries** (PvdA) geeft de waarschuwing van diverse fracties mee aan Gedeputeerde Staten voor een democratisch deficit bij versterking van het doorzettingsvermogen van de MRA.

De heer **Hollebeek** (PvdD) refereert aan de opmerking van Gedeputeerde dat een nieuwe visie veel tijd kost, dat de verbindingen beter moeten, maar dat hij niet teveel onrust wil veroorzaken. Maar in de statenvoordracht staat duidelijk dat er te weinig aansluiting is. Er zou een bepaalde richting moeten worden ingeslagen om die aansluiting beter te maken.

Mevrouw **Gielen** (GL) pleit voor het openbaar maken van de vergadering.

De **voorzitter** vat samen dat er uitgebreid is gesproken over democratische legitimiteit, dit heeft aandacht in de vergadering van 18 oktober.

Een duidelijk signaal werd afgegeven over het ophogen van de inwonersbijdrage. Dat ziet de commissie RWK niet zitten.

Er is gesproken over de rol van Amsterdam en visievorming. Versterking van de rol van de raden en Staten en van de Provincie zelf in MRA verband.

Er is een concrete vraag gesteld over het marketingbudget voor vastgoed investeerders. En er is een concrete vraag gesteld of het gevoel is dat de regionale samenwerking wordt versterkt.

De **voorzitter** vraagt of er nog behoefte is om dit bij Provinciale Staten van 11 november te bespreken. Kan dit als hamerstuk naar die vergadering door?

De heer **Van Gilse** (VVD) vraagt of Gedeputeerde nu antwoord kan geven op zijn vraag over vastgoed investeerders.

Gedeputeerde **Stigter** kent de details van de marketing begroting van 2 ton niet. Hij zal deze opmerking meenemen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt zich af of de vraag van de heer Klein nog wordt beantwoord.

De heer **Klein** (CU) geeft aan dat zijn vraag was of Gedeputeerde dit op 18 oktober kan peilen.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat hij dit op 18 oktober zal peilen. Het antwoord zal divers zijn. Een aantal collega's van Gedeputeerde ervaart intensivering van de samenwerking, maar uit de evaluatie blijkt dat er sentimenten leven onder de bestuurders. Bijvoorbeeld welke positie heeft een gemeente ten opzichte van Amsterdam of een provincie? Er is weinig discussie over het feitelijk belang dat deze vraagstukken regionaal moeten worden opgepakt. Hoe geeft men dat vorm, hoe worden de Staats- en raadsleden daarbij betrokken? En hoe wordt de legitimiteit daarvan verzorgd? Dat zijn de vraagstukken die leven.

De **voorzitter** bevestigt dat dit stuk als hamerstuk doorgaat naar de Provinciale Staten vergadering van 11 november.